

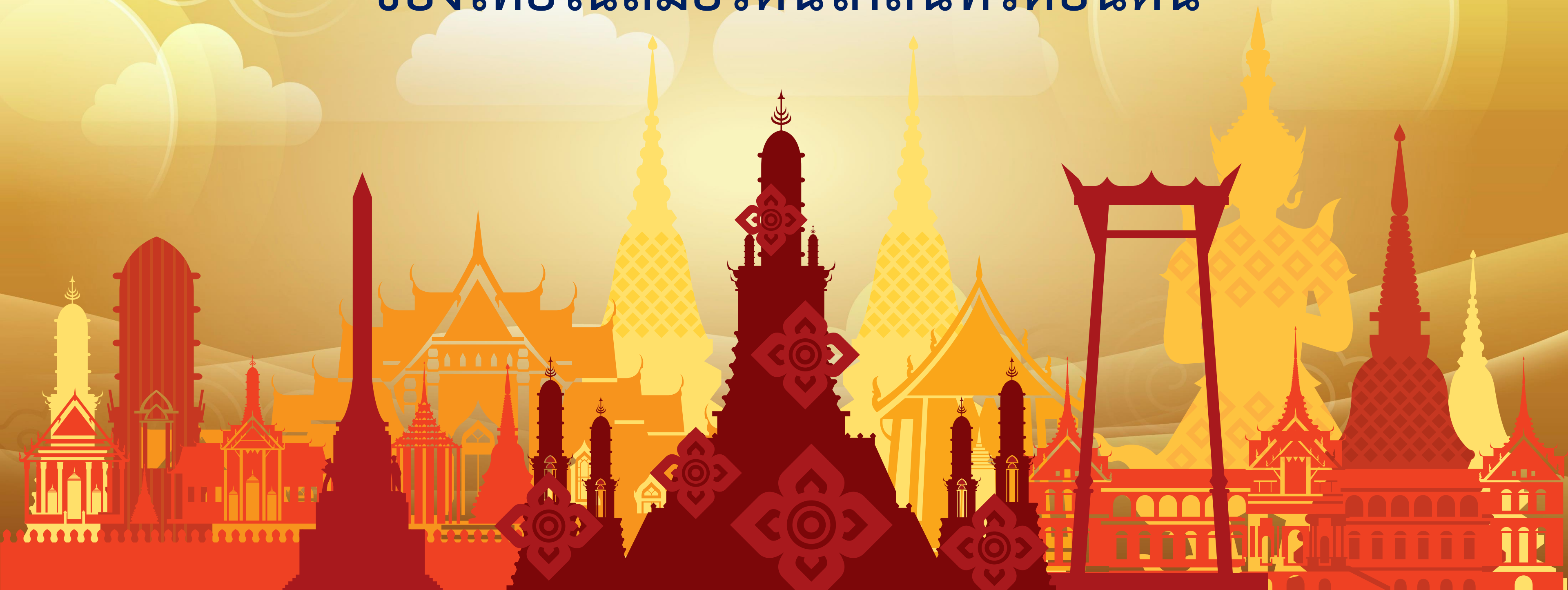
รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรือง
ของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ครูผู้สอน ครูจงรักษ์ แสนแอ่น
ครูชิวาภร จวบรัมย์

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรือง
ของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อความมั่นคง
และความเจริญรุ่งเรืองของไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะกระบวนการ

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความมั่นคง
และความเจริญรุ่งเรืองของไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
จากแหล่งข้อมูลได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. รักความเป็นไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ คุณลักษณะเฉพาะ

เห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ที่มีผลต่อ
พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ได้

การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีของไทย

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑

แห่งราชวงศ์จักรี

ผู้สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

“เดอะไดอารี่ บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ ตอนที่ ๒๒ บางกอกราชธานีใหม่”

เผยแพร่โดย ครูตู้ DLTV

เผยแพร่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ที่มา <https://youtu.be/s3KutzqTh1w>

ประเด็นสำคัญ

การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์และสร้างราชธานีแห่งใหม่
ที่มีความเจริญรุ่งเรืองเปรียบดั่งครึ่งสมัยบ้านเมืองดีในสมัยอยุธยา
ราชธานีที่สถาปนาขึ้นก็คือ กรุงเทพมหานคร เมืองหลวงของ
ประเทศไทยในปัจจุบัน

คำถาม?

ทำไมกรุงรัตนโกสินทร์ จึงเป็นราชธานี
ที่มีความเจริญรุ่งเรืองของไทยมากกว่า ๒๐๐ ปี

แบ่งออกเป็น ๓ ประเด็นหลัก คือ

๑. ชัยภูมิที่เหมาะสมด้านภูมิศาสตร์
๒. ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
๓. รากฐานในการพัฒนาบ้านเมืองและบริหารประเทศ
เพื่อความมั่นคง

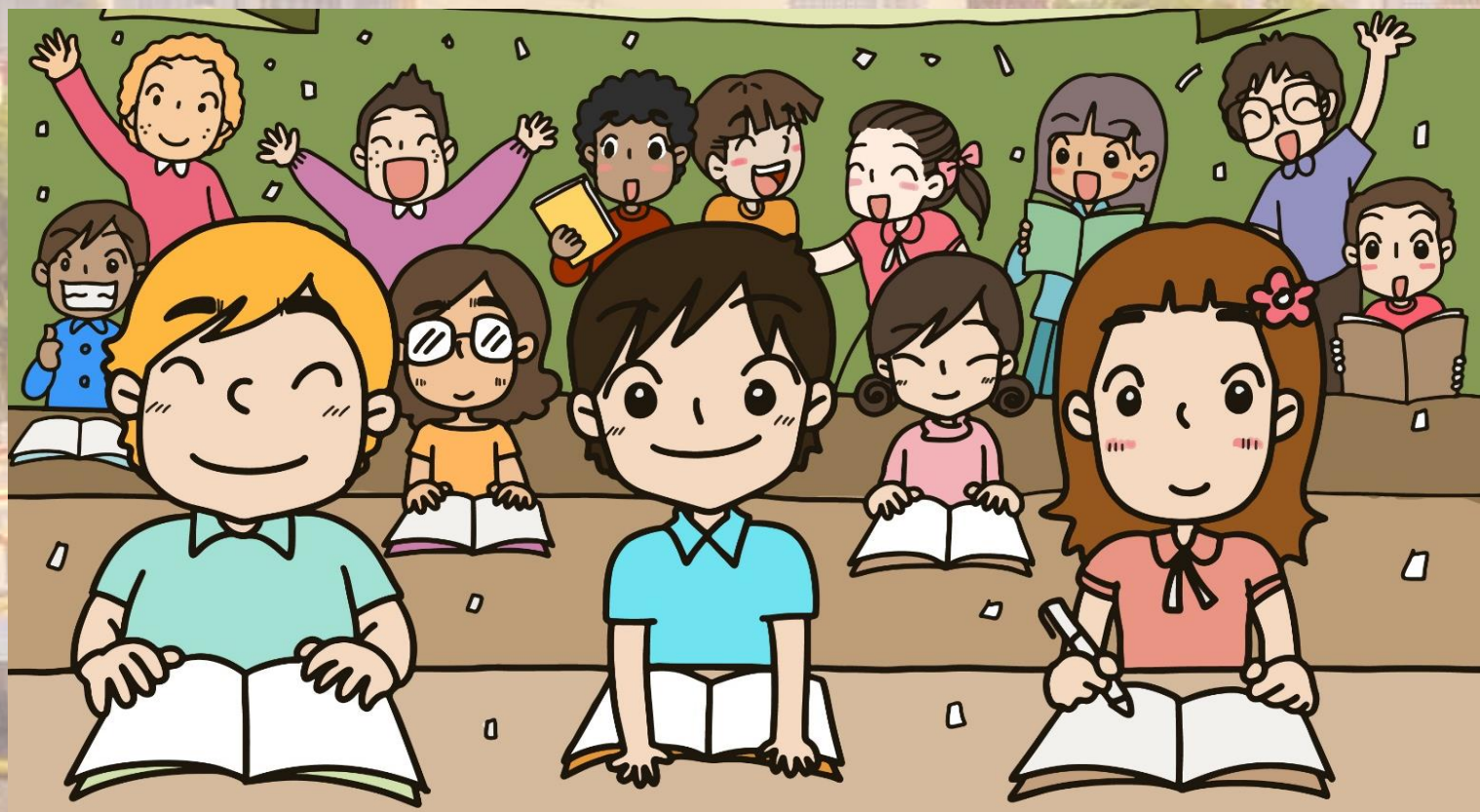

กิจกรรมกลุ่ม

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม

แผนผังความคิด (Mind Mapping)

ร่วมกันศึกษาใบความรู้

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคง

และความเจริญรุ่งเรืองของไทย

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

โดยมีประเด็นอยู่ ๓ ประเด็นดังนี้

๑. ชัยภูมิที่เหมาะสมด้านภูมิศาสตร์
๒. ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์
๓. รากฐานในการพัฒนาบ้านเมืองและบริหาร
ประเทศเพื่อความมั่นคง

ใบความรู้ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและ ความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ใบความรู้
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

๑. ชัยภูมิที่เหมาะสมด้านภูมิศาสตร์
ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์มีความสำคัญในการตั้งถิ่นฐานในสมัยรัตนโกสินทร์ทำเลที่ตั้ง ทั้งของราชอาณาจักรและราชอาณาจักรนั้น ส่วนช่วยประโยชน์กับการสร้างมิตรภาพทางการเมืองเศรษฐกิจชัยภูมิในด้านภูมิศาสตร์ยังมีผลต่อเนื่องไปถึงบทบาทของไทยในการเมืองโลกยุคปัจจุบัน ด้วยที่ตั้งและภูมิศาสตร์ของอาณาจักรรัตนโกสินทร์ที่มีความเหมาะสมโดยมีปัจจัยดังนี้

แผนที่ยุคทองในสมัยรัตนโกสินทร์
เขียนโดย : วิทยาลัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม สาขาวิชาศิลปกรรม ปี ๒๕๖๓
www.royalrajavidyalaya.ac.th

๑.๑ ความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ กรุงรัตนโกสินทร์เมื่อแรกสถาปนาอาณาจักรนั้น ครอบคลุมพื้นที่ราบอันกว้างขวางและอุดมสมบูรณ์ด้วยแหล่งน้ำทางธรรมชาติซึ่งอำนวยความสะดวกปลูกพืชพันธุ์ ธัญญาหาร นานาชนิด นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า และสินแร่ ความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติดังกล่าวทำให้ประเทศไทยมีผลประโยชน์ทางการค้ากับนานาชาติมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

๑.๒ ทำเลที่ตั้งของอาณาจักรเพื่ออำนวยความสะดวกการค้าขายกับนานาชาติ อาณาจักรรัตนโกสินทร์ตั้งอยู่ในทำเลที่เป็นศูนย์กลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถเดินทางติดต่อกับรัฐต่าง ๆ ที่อยู่รอบอาณาจักรและสามารถใช้เส้นทางทางทะเลเดินทางไปค้าขายกับรัฐต่าง ๆ ได้

๒. ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ได้รับการสนับสนุนจากขุนนางที่สืบเชื้อสายตระกูลขุนนางเก่าในสมัยอยุธยาอย่างมาก ดังนั้นกลุ่มขุนนางจึงเป็นบุคคลที่มีอำนาจอย่างยิ่งในการเมืองการปกครอง แต่อย่างไรก็ตามพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีก็สามารถควบคุมความจงรักภักดีของเหล่าขุนนางไว้ได้ ทำให้ขุนนางนั้น

เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองสืบต่อมา ในขณะที่วัดกษัตราธิราชราชวรวิหารในราชวงศ์จักรีมีความมั่นคงโดยเอภาพระเศนในการสืบตดิวงศ์ซึ่งนับว่ามีเสถียรภาพมั่นคงกว่าสมัยอยุธยาเป็นอย่างมาก

๓. รากฐานการพัฒนาบ้านเมืองและบริหารประเทศเพื่อความมั่นคง
อาณาจักรรัตนโกสินทร์รับอารยธรรมและความเจริญด้านต่าง ๆ สืบต่อมาจากกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี จัดการบ้านเมืองให้มีความสงบและเจริญรุ่งเรืองเช่นเดียวกับ กรุงศรีอยุธยาไปรทเกล้าให้มีการชำระกฎหมายที่มีอยู่เดิมให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชาติและเสริมสร้างความมั่นคงให้อาณาจักร โดยทำการสงครามป้องกันการค้าจากพม่าและขยายขอบเขตอาณาจักรให้กว้างขวางได้ เป็นผลให้บ้านเมืองมีเสถียรภาพที่มั่นคงทำให้สามารถรวบรวมช่วยและบรรณาการที่เป็นทรัพยากรอันมีค่าจากประเทศราชต่าง ๆ มาเสริมสร้างความมั่งคั่งในอาณาจักรอีกด้วย

กรุงรัตนโกสินทร์ในอดีต
(อ้างอิงจาก : หนังสือได้วันพระนามปี ๒๕๒๗ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ โดยกระทรวงวัฒนธรรม)

นำเสนอแผนผังความคิด

สรุป

คำถาม?

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรือง
ของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประกอบด้วย
อะไรบ้าง

สรุป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประกอบด้วย

๑. **ชัยภูมิที่เหมาะสมด้านภูมิศาสตร์** ซึ่งกรุงรัตนโกสินทร์เมื่อแรกสถาปนา มีอาณาจักรตั้งอยู่ในที่ราบกว้างขวางและอุดมสมบูรณ์ จึงมีลักษณะที่เอื้อต่อการเพาะปลูก และยังมีทรัพยากรอื่น ๆ อีกมากมาย อีกทั้งทำเลที่ตั้งนั้นเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้การค้าติดต่อค้าขายกับต่างประเทศสามารถดำเนินการได้โดยสะดวก
๒. **ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์** ซึ่งพระมหากษัตริย์ไทยนั้นมีการสืบเชื้อสายมาจากขุนนางในสมัยอยุธยา จึงได้รับอำนาจจากกลุ่มบุคคลที่สนับสนุนและจงรักภักดี ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นพลังที่สำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองให้มีความมั่นคง

สรุป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประกอบด้วย

๓. รากฐานการพัฒนาบ้านเมืองและบริหารประเทศเพื่อความมั่นคง

อาณาจักรรัตนโกสินทร์รับอารยธรรมและความเจริญด้านต่าง ๆ สืบทอดมาจากกรุงศรีอยุธยา และกรุงธนบุรี จัดการบ้านเมืองให้มีความงดงามและเจริญรุ่งเรืองเช่นเดียวกับกรุงศรีอยุธยา โปรดเกล้าให้มีการชำระกฎหมายที่มีอยู่เดิมให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชาติ และเสริมสร้างความมั่นคงให้อาณาจักร โดยทำการสงครามป้องกันการรุกรานจากพม่าและขยายขอบเขตอาณาจักรให้กว้างขวางได้ เป็นผลให้บ้านเมืองมีเสถียรภาพที่มั่นคงทำให้สามารถรวบรวมส่วยและบรรณาการที่เป็นทรัพยากรอันมีค่าจากประเทศราชต่าง ๆ มาเสริมสร้างความมั่งคั่งในอาณาจักร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
- ใบงาน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย
ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

